

Zas Latweefchu draugs.

1841. 29 Mai.

22^{tra} lappa.

Einna pahv jaunu grahmatu.

Zas wahrds, ko muhsu Kungs un Pestitajs Jesus Kristus fazzija: "Zilweks ne dsihwo no maises ween, bet no ikkatra wahrda, kas no Deewa muttes iseet" tas mums itt skaidri rahda, kahdas leetas zilwekeem wissai waijadfigas, — prohti: maise un Deewa wahrdi. Maisi shehligais Deews gan dohd ifgaddus jaunu, jo winsch wehl muhscham no sawas sohlsichanas naw krittis (1 Mohs. 3, 22.); — bet sawus swehtus wahrds Deews ween reis' ween dewis un ne leek par jaunu rohkâ augt. Winsch tahdu mantu no wezzu wezzeem laikeem ustizzejis zilwekeem, lai tee nu pehz wiinna prahta ar to dsihwo. Muhsu laikds, paldees mihtam Deewam! ar bihbeles beedribu gahdaschanu swehti Deewa raksti deesgan atrohnami zilweku rohkâs. Woi tad bihbeles beedribas naw gahdajuschas, un wehl schodeen gahda, ka ikkatrâ mahjâ buhs buht sawa pilniga bihbele? woi ne darbojahs, ka wisseem behrneem buhs buht jauna testamente rohkâ? — Bet pilniga bihbele un jauna testamente irr tâ, kâ leels un swehtigs mantu krahjums. Dauds un leelas mantas tur atrohnamas, bet ne wissi proht isneimt ihpafchi tahs mantas, kas pascheem derrigas. Tapehz mahjitaji farakstijuschi ar labbu apdohmu sawadas grahmatinas, kur Deewa wahrdi eelikti ikkatram pehz nojehdsibas. Tahdu grahmatinu mehs tad nu arri jums un juhsu behrneem, mihti Latweefchi, par jaunu sagahdajuschi. Zas wirstraksts irr:

"Swehti stahsti, is Deewa wahrdeem islassiti no August Döbner, Ahdaschu un Garkalna mahjitaja. Nihgâ 1841 gaddâ." — Diwas dalkas; pirmâ 132 lappas; ohtrâ 96 lappas sniski. — Scho grahmatu dewis drikkês Nihges wezzakajs mahjtajs pee Zahna basnizas Trey.

Juhs atraddiseet schinni grahmatâ, pirmâ dalkâ wezzas testamentes stahstus no pasaules raddischanas lihds muhsu Kunga un Pestitaja peedsimschanai, un ohtrâ dalkâ jaunas testamentes swehtus stahstus no muhsu Kunga un Pestitaja peedsimschanas lihds Jerusalemes isposhtischanai. Abbas dalkas kohpâ bes wahka pehrkamas par ohtri jeb par 30 kap. f. n. pee Zahna basnizas wezzaka mahjitaja Trey, Sinder-eelê wiinna pascha nammâ. Bet ja kas 50 grahmatas us reises pirks, tam us katru grahmatu wehl 5 kap. f. n. atlaidihs. Ar wahku, 7 kapeikus f. wairak waijadsehs maksht, bet ar ahdas wahku 15 kapeikus f. — Kad juhs scho grahmatu usschkirseet, tad juhs redsefeet katrâ nodalkas eefahkumâ un beigumâ masus zihparus. Schee zihpari rahda us garrigahm

dseefmahm, kas par firds=usmohdinafchanu dseedamas, kad kahdu gabbalinu no fcheem fwehteem stahsteem fahf lassihf, jeb kad beids lassihf. Schahs garrigas dseefmas tiks drikketas sawada grahmatina. — Gaxe mallu schai grahmatai irr peelikts tas gaddu skaitlis; wezzâ testamenté preeksch Kristus peedsimschanas un ja unâ testamenté pehz Kristus peedsimschanas. — Wezzas testamentes fwehti stahsti dauds weetâs rahda us muhsu Runga un Pestitaja laikeem, tà kâ jau Mohsus grahmatâs=lassams (1 Mohs. 3, 15., 12, 1.) u. t. j. pr. Schahs weetinas mehs jums ar sawadu krusa sismi pee mallas apshmejuschi, lai juhs sinneet, ar kahdeem wahrdeem Deews jau teem wezz=tehweem un teem fwehteem praweefcheem sawa dehfa Jesus Kristus atnahfchanu fluddinajis.

Mehs nu scho grahmatu pawehtam mihtam Deewam, ka winsch ar to maseem un leeleeem pasneegtu garrigu barribu, un dauds dwehfeles mohdinatu us sawu walstibu.

J a u n a s s i n n a s.

Is Moskawas. Tur augsti zeenigs Reisers 15tâ Mai atnahze, no wisseem laudim ar leelu preeku fanemts. Tâ patt arri wiina wezzakajs dehls, krobna=mantineeks Aleksanders Nikolajewitsch lihds ar sawu jaunu laulatu draugu.

Is Rihges. Ohtrâ waffaras=fwehtku deenâ eet gohdiga atraitne, kas Salku=sallâ dshwo, us pilfatu, sawu dehlinu no 6 gaddeem atstahjuse mahjâs pee raddineezes, kâ jau daudreis bija notizjis. Bet scho reis puifis eet Daugmallâ ar kruhsti uhdeni smelt, kaphj us bruffahm, kas tur pee mallas, isstihd, eekriht un nosliht. Ak tawas behdas, kad nu pehz brihtina mahte pahnahfdama sawu behrnu atradde nomirruschu!

Zittu reis jau stahstijam, ka tē skohla arri irr eezelta preeksch tahdeem nelaimigeem jaunekteem, kas neds runna, neds dsird. Eeksch schahs skohlas taggad wehl weetâs. Lai tok tapehz katrs lassitajs, kam tē Rihgâ tahds jauneklis sinnams, kas wehl schinni skohlâ ne eet, no kristiga prahta mums dohd sinnahf pahf wiinau, ka wezzakeem warretum fazzihf, kur winneem ja=meldejahs.

Is Berlihnes. Bruera puifis tur 15tâ Mai, rohkas lihds elkoneem usbrauzejis, sawu fungu sirgam stahweja blakkam, strahdadams. Sirgs, ar mutti pehz wiina plikkas meefas grahbdams, winnam no weetâs fakohde stilbu puschu.

Ak, zil skahdes un nelaimes daschreis' zaur johkeem warr notikt! — Eet preeksch pahri deenahm trihs jauni wihri no pilfata meschâ fehrstees. Weens no winneem, smeeklinsch buhdams, ohtram pihpi peebahsch ar tabaku, bet eekaisa arri biss=sahles labbu teefu starpâ. Un luhf', kad nu ugguns pihpē lihds biss=sahlehm nahze, tad schahs eedeggahs un nabbagam eeschahwahs tik nelaimigi waigâ un azzis, ka winnam tuhlin pee dohtera bija ja=zet.

Is Lirtsas un Wellanes draudses, Widsemme. Warr buht, ka zitti Latweefchu drauga lassitaji wehl ne sinn, ka zaur wiff' augstaku Reiserâ apstiprinafchanu eezelti basnizas likkumi pawehl, ka wisseem jauneem deewagdineekeem buhs mahzegt grahmatu labbi lassihf un skaidri sinnahf muhsu kristigas draudses wajjadfigas leetas. Bet augstas basnizas=teefas atradduschas, ka

behrnu un jaunu lauschu audsinaschana un mahzischana zittâ mallâ eefsch Widsemmes wehl lohti wahja un tumfscha. Tapeh; aispehrnajâ gaddâ, kad Widsemmes leeleem kungeem bija fa=eeschana Nihgâ, tikke apspreefts, ka wiffur ffohlas buhs eetaifiht, — woi nu jaunâs, fur winnu pa wiffam wehl ne bija, — woi tahs paschas wezzas labbaki peefkohpt, ka lai no tahdas behrnu=fkohleschanas wairaf augtu rohdahts ta Kunga walstibâ, un patti muhsu Latweeschu tauta allaschin ffoidra-kâ atfifschana un deewabihjaschana peenemmahs. Tad nu eefsch Katra Widsemmes aprinka weens leelskungs un weens mahzitajs us to israudfiti, lai ifgads wiffa aprinka ffohlas pahrluhko un behrnus pahrlaufa. Schee, wiffu aprinki pahrluhkojuschi, sinnu dohd augstai basnizas pehrmindere=teefai, woi ffohlas wiffur eetaifitas, woi ar behrnu mahzischanu eet us preefschu u. t. j. pr. Eefsch Walkas aprinka schis pahrluhkoschanas darbs irr ustizzehts Zehrjem = muifchas leelamkungam Dr. von Berg un Ehrghemes mahzitajam Karlblom. Schee abbi scho seemu bija nahlfuschi arri Zirfas un Wellanes draudses behrnus pahrlaufiht, un luhkoht, kâ pee mums ar ffohlahu eet. Bija diwu pagastu behrni faukti; tohs pahrlaufija lassifschana, katfifmâ, bihbeles=stahstâs un meldinu dfeedaschana. Zitti behrni gan bija labbi mahziti un pareifi atbildeja, un ne tik ween wiffi kohpâ daschus meldinus finukki isdseedaja, bet arri pa weeneem; bet atraddahs arri tahdu gan, kas ne bija pareifi mahziti. Zerream, ka no tahdas pahrluhkoschanas labbus augtus redsefim; jo ta buhs par usfkubbinaschana tik labb behrneem, lai labbaki mahzahs, kâ arri wezzakeem un ffohlmeistereem, lai zeefchakti darbojahs un famos behrnus jo gohdigi mahja.

Pee muhsu Zirfas un Wellanes draudses peeder 9 muifchas; draudses=fkohlas irr 2, weena Wellana, ohtra Zirfâ; pagastu=fkohlas irr 11, katram pagastam fawa ffohla, un katrai ffohlai faws ffohlmeisteris, kas draudses=fkohlâ gruntigi ismahzihfts. Fkohlas likkumi mums irr schee:

1. Ruddens-laikâ, Oktober mehnefi mahzitajs islaisch rakfistu ffohlas=behrnu rulli, fur wiffi tee behrni eerakfiti, kas pawaffaras= un ruddens=pahrlaufifschana atrasti bes mahzibas, palafiti un ne ismahziti tâ, kâ nahkâhs kristitu lauschu behrnu mahziht. — Ifkatra muifchas waldischana fawa pagasta behrnus fawadâ rulli eerakfa un pagasta preefschneekem to ffohlas=rulli eedohd, ka pagasta kohpeji un wezzaki laiku apgahda wiffu, kas waijadfifs, un fawam pagastam bes fawefschanas sinnamu darra, kurri behrni ffohlâ rakfiti. Ja kahda muifchas waldischana scho leetu tâ nezidarra, tad no winnas teef eedfihiti 5 rubuti strahpes=naudas.

2. Tik lihds ka ffohlas behrnu=rullis pagastu preefschneeku rohkâ, tad schee ar zitteem teefas=wihtreem un basnizas=pehrmindereem aprunnajahs, fur warretu behrneem ffohlu eetaifiht, ja pagastam naw fawa ffohlas=mahja. Tahdu fa=eeschanas=weetu tikkat pee itrin gohdiga, ustizsama faimineeka buhs nolikt, fur ffohlas=behrni ne dabbu faunumu ne redseht, nedf dsirdeht, un fur tahda ruhme, un fambars filts un gaischs, ka behrni labprahht un bes kahdas aisfawefschanas mahzibas warr dabbuht.

3. Par diwu neddetu laiku pee katras ffohlas noliktâ deenâ pagasta preefsch-

neekam ar basnizas pehrminderi ja=fanahk pahrluhfoht, kà darbs us preekschu eet. Ja tur behrni atrohdahts, kas woi skohlà, woi mahjâs ne gribb peenemt mahzibas, tohs lai pahrmahza, pirnuu reisi ar wahrdeem, ohtru reisi ar rihsflehmi.

4. Skohlmeisteris skohlas=behrnu rullî ikdeenas peeshime, ja kahds behrns woi atrahwees no skohlas, woi ar blehnu=darbeem woi ar nepaklausichanu strahpi pelnijis. Tam rullkam eeksch skohlas ar weenu jastahw, ka mahzitajs un basnizas pehrminderi un pagasta preekschneeki nogahjuschi warr sinnaht, kà kurre deenu pee skohlas irr gahjis.

5. Zeem pascheem pagasta preekschneekem un basnizas pehrmindereem arri pee tahs paschas reises no skohlas rulla nahkabs peeshimeht, kurri wezzaki un faimineeki sawus behrnus us skohlu ne stellejuschi, — un pagasta teesai usdoht, ka tahdi bes kaweschanas teef apstrahpeti, ja behrni zaur flimmibu nam palikfuschî noht no skohlas.

6. Tahdi, kas sawus behrnus eihschâ prahâ no skohlas atrahwuschî, pirmu reisi ar peezi, ohtru reisi ar desmits kohkeem, treschu reisi ar pilnu polizijes strahpi ja=apstrahpe; un tahdi, kad trihs reises strahpeti, un tomehr wehl nepaklausî, zettortu reisi pee draudses teefas ja=usfuhds, kà tahdi, kas waldischanaî pretti turrahs.

7. Zik lihds ka sinna nogahjusi pee pagasta teefas, par diwahm neddelahm reisi, kurri behrni skohlà ne bijuschî, tad wainigee tuhdaî ja teefa; un ja pagasta teefa pee ta buhs palehniga, tad mahzitajs par pagasta teefas kuhtribu pee draudses teefas apfuhdschs.

8. Zk pahrlwehtdeenâs, — un ja ne=eefpeshchana, — tad par 4 neddelahm reisi skohlmeisteri wissu zauru gaddu swehtdeenâs=skohlu turr, basnizas=pehrminderu klahrbuhshana. Ne ween skohlas, bet arri wisseem mahjas=behrneem tur patt ja=fanahk. Ja kahds behrns ne atnahjis, kas ne bijis zaur flimmibu aiskawehts, tad par katras reises ne=eefchana 10 kap. kap. naudas ja=makfa. (Semneeku liff. S. 516. 10tâ un 7tâ gabbalinâ). Skohlmeisteri tur patt behrnus wassarun un seemu pahrlklausî, no swehtas bihbeles un zittas kahdas grahmatas, ko mahzitajs pawehlehs, kahdu derrigu gabbalu laffa; par kristigahm mahzibahm ar behrneem aprunnadamees un pahrlautadami kristigu tizzibu isfkaidro, un meldiaus dseed, — lai behrni ar weenu gaischaki paleef prahâ, un pateefibas atsichschana un tizzibâ peenemmahs.

9. Pagasta skohlmeisteri, kamehr sawu ammatu walda, no basnizas pehrminderu=leeleemkungeem tahdu apstiprinafchanas=grahmatu dabbu, kas winnus no=fakfa skohlmeistera ammatâ eezeltus, un pehz semneeku liffumeem (S. 516. 16tâ gabbal.) no meefas strahpes, no saldatu=lohsheschanas un no galwas naudas makfashchanas atlaiskus.

10. Zkarrai pagasta waldischanaî buhs gahdaht schohs skohlas liffumus norakstihht un glabbahht, ka ikruddeni, pirms skohlas laiks eefahkabs, wissa pagasta preekschâ warr istaffihht, lai wissi sinn un paklausî. — amc —

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 22.

29 Mai 1841.

J a u n a s i n n a .

No Dundangas. Ikurram tiht preeku-sinnu dsirdeht, un Latweeschu draugs lab, praht kluffam ne zeesch, kad winsch tahdu sinn isteikt. — Klaufait, mihti lassitaji, kas ne zil fenn atstahatã Kursemmes stuprã, Dundangas draudsẽ notizzis, ka tur schehligs Deews isfalkufcheem tahdu barribu gahda, kam ne buhs islust, bet palikt un derreht us to muhschigu dshiwofchanu. Sinnams, ne winsch te ween darra, bet jau irr daschã weeta tiht pat labbi lihdsesis, un ja kur laudis eefsch ta Kunga wahrda fanahk, un us to mihti fabeedrojahs pehz tahdas paschas barribas dshitees, tur ir winneem tas Kungs palihdseshs, un kas sinn, ka weetahm jo wairak dohs palaimotees. — Jau daschu gaddinu bij Dundangas mahzitajs us to runnajs un kohdinajs, ka lai jel laudis jo wairak bihbeles few eegahdatohs, zerredams, ka tad Deewa wahrdi ir mahjas dabbutu fkanneht un ka pa wissam tas wahrds no ta krufta, kas warr swehtas un meerigas darriht muhsu dwehfeles, jo spehka taptu, ka tizziba jo eedibbinatohs un ta swehta mihlestita, pee ka Kristus pastara deena famu faimi gribbehs pasiht, firde un dshiwofchanu jo apwadditu, — bet gan driht weli winsch famu balsi bij pazehlis, winsch deemschehl palikke par fauzeju tuffnesi. Tuffchi bij tauschu makki un pa wissam teem bij mas pee rohkas, kam bij kahrams pehz Deewa wahrdeem, un zitti no teem, ko Deews jo wairak bij swehtijis, scho pasauli jo eemihlejschi, taupija famus graffinus us meefas-kahribahm, azzu-kahribahm un lepnigu dshiwofchanu. Gan arri brihscham pahrtizzis faines-tehws, gohdigs wezzaks kahds, un weens ohtrs no jaun-eeswehtiteem laudim nahje bihbeles stelleht; tomehr bij un bij leels truhkums. Wissã leela draudsẽ, 290 mahju weetas, ar 5500 zilwekeem, wairak ne atrad-dahs, ne ka 75 pilnigas bihbeles un 145 jauni testamenti. Dauds mahjas ne bij ne kahda bihbele. Bes to wehl bij 278 spreddikku-grahmatas, 1182 wezzas un 719 jaunas dseefmu-grahmatas, 91 grahmatas ar bihbeles-stahsteem; bet tas wahrds, kas pahr wissahm zittahm leetahm irr weens gaischums us muhsu zetteem un muhsu kahju spihdeklis, tas dau-dseem aptruhke. — Leels bij schis truhkums un grubti zeeschams. — Paldeews mihtam Deewam, kas ne wehleja mums tuffscheem stahweht! kas nu lihdseshs, ka pa gaddeem wissas mahjas taps pee swehtahm bihbeleh! — Vehr, ruddens gallã, Deews zitteem ittin swehtigu padohmu eedewe prahta. Peezi draugi norunnaja un apnehmahs zil sin-nadami un spehdami us to gahdaht, ka draudsẽ bihbeles jo wairojahs un tadeht fazehlahs us beedribu. Weens no teem, pats zeenigs Dundangas pils-kungs, muhsu bihbeles-bee-dribas preekschneeks, fohlija itgaddõs, zil ilgi ween Deews winnam muhschu usturrehs, 20 puhru rudsu schinkohht, ko lai par lehtu naudu muhsu nabbageem pahrdohd un to nah-famu naudu no muhsu nabbagu lahdes nemm par bihbeleh. Tik pat arri zitti famette, zil warredami, naudu un te klahht nospreede, itgaddõs seemas-swehtõs, jeb zittõs swehtõs, kur reds, ka pulks weeschu no kungu-kahrtas te fanahk fehrstedamees, pee Wahju-basnigas falassihht dahwanas. Tahda wihsẽ mehõs nu fadabbujahm gan driht 60 sudraba-

rubtus un nopirkahm 36 pilnigas bihbeles, fo mahzitajs pirmâ gawenu swehtdeenâ no altara isdallija 35 fainneekeem un flimneeku:namma usraugam, par intahrin=mantahm, kas peederr muhscham pee tahm mahjahm, fo ne drihkt zeemâ apkahrt nassht un kas wisseem mahju=laudim brihw lassht. — Tudat pehz isdallifchanas mahzitajs preezigs no:subtija sinu us Telgawu, paschai leelai Kursemmes bihbeles=beedribai, to wehl luhgdams, lai Dundangas bihbeles=beedribu apstiprina un mums dauds mas palihds. Un raug nu, fo ne bijahm ne luhgufchi, nedf zerrejschi: schi mums fohla 50 pilnigas bihbeles, fo preezigi gaidissim. Ak tawu laimi: weenâ weenigâ gadda 86 bihbeles! Bes to wehl Deewa wahrda mihtotaji, itt kâ usmuddinak, nahf pirktees bihbeles, tâ ka, kas sinn, sneegs lihds 100 bihbelesm, kas nu peenahs klast pee tahm 75, kas jaw no wezzeem laiskeem tē bij. — Kam nu tē peederr gohds un pateiziba. Gan dasch labs zilweks irr palihsejis ar mihtigu firidi, gan arri schis tas tē puhsejes un ffubbinajis, gan arri labpraht simtreis paldeews fakkam Kursemmes bihbeles=beedribai par winnas leelu dahwanu, — bet lai tas pats Deewa wahrds, fo isdallijahm, mums ne dabbun tuhlist arri leelu grehku pahrmest, itt kâ buhtum pehz pagawu wihses fawu gohdu meklejuschi, tad itt no wiffas firds fauzam: »ne mums, ne mums, bet tewim dohdam gohdu un pateizibu!« (Dahwidâ dseefmâ 115.) Tas Kungs lai farga arri fawu gohdu un to padarra leelu semmes wirfū, jaur to, ka wiffi zilweki winna Deewa=warhdu zeena un mihto un pehz ta dshwo swehti.

K a i n a r a u d a s.

Lihdsiba.

Kad Rains dshwoja tanni semmē Rod, winapufs Edenes prett rihteem, tad winsch kadhâ deenâ sehdeja pee weena terebintes=fohka, un, galwu ar rohkahm atspeedis, gruhiti nopuhtees. Bet winna feewa bij isgahjusi to mekleht, un fawu dehliaw Ahnoku us rohnahm nehfaja. Kad nu Rainu tur semm fohka redseja, tad ta pee winna peegahje klast, un winna gruhitu nopuhshanu dsirbedama, ta fazzija us winnu:

»Rain, kam tu nopuhtees? — Woi tad faweem firdsehsteem ne kâ ne warri gallu atrast?«

Bet winsch, galwu pazehtlis un fawu feewu eeraudsidams, sabihjahs un atbildeja: »ak Zilla, manna noseedsiba irr leelaka, ne kâ ta warretu peedohta tapt!« — Un to fazzijis, winsch no jauna galwu noduhre un fawu waigu apflehpe ar fawahm rohkahm.

Bet winna feewa fazzija ar lehnigu balsi: »woi tad ne sinni, Rain, ka tas Kungs irr firdschehtligs un lehnprahtigs, pazeetigs un no leelas schehlastibas un peetizibas?«

Kad Rains fchohs wahrbus dsirdeja, tad winsch no jauna sabihjahs un fazzija: »woi tad ir tawai mehlei buhs tapt par dsennuli, kas mannu firidi pahrschekt?« — Bet ta fazzija: »tas lai irr tahku noht no mannim. Bet klausees, Rain, mannu balsi, un passattees jelle us wiffu fawu dshwi un buhschanu. Redsi, zil jauki muhsu sehjas jaw seed, — woi ne effam jaw diwi reises plahwufchi itt baggatigi un no ta Kunga rohkahm fawu maissi ehdufchi? — Woi tad no ta ne redsi, ka tas Kungs teefcham mums schehligs un mums labbu darrijis?«

Un Rains atbildeja un fazzija: »gan winsch tewim irr schehligs un tam dehklam tas was meefas, bet ne mannim. Eefsch wiffa, fo tas Kungs mums labbu darra, es to ween atshstu, zil tahlu es no winna biju atshpees to brihdi, kad fawas rohkas pazehtlu un fawu brahlī Ahbelu nokahwu.«

Bet Zilla atkal usnehme to wallobu, un fazzija: »woi tad tu ne kōhpi to semmi? — woi tu ne fehji sawu fehlu waggōs? — woi tew ne spihd ta rihta blahsma scheitan tāpatt kà Edenē? — woi ta raffa no debbes ne kriht us pullehm un stahdeem? — woi tas Kungs tewim ne dohd leetus agri un wehli?«

»Uf Zilla, manna mihtaka,« — atbildeja Rains — kas tad man nabbaga behgutam un tekkutam dohs preeku redseht no wiffa scha? — Mannim ta rihta blahsma ar sawu farkanumu tik ween Ahbela affinainu galwu parahda; — kad ta raffa us pullehm un stahdeem lihgojahs, tad katra lahstite mannim atgahdina Ahbela affaras; — kad ta faule uslehka, tad manna ehna pakkat mannim man leek redseht to nokautu brahli, kas sawu dwehfeldi no mannam rohkahm prassa, un sawa preekschā es redsu weenu flepkawu, kas wolti zihschahs sawam pakkat dšinnejam isbehge. — Uf ir tahs uppes burbuli mannim leekahs kà weena balss, kas Ahbelu apraud; — kad jauks wehsuminsch manni dšiffina, tad mannim tā irr, itt kà gulletu winsch pee semmes, sawu pehdigu elpi wilkdams un manni apfuhdsedams. Breesmigi mannam aufim fkanneja ta Kunga balss, kas itt kà ar pehrkōna kühkschanu us mannim fazzija: »kur irr Ahbels, taws brahli?« — bet wehl daubf breesmigaki manni mohza ta lehna eekschliga balss, kas wiffur manni pawadda un bes mitteschanas waiza: »ko tu effi darisjis? Tawa brahta affinis us man brehz no semmes?« — Un kad nahk ta nakts, kur wiffi zitti peekuffuschi faldā meegā aismeege, — at tad mannim meegs ne nahk wiss, bet ar sawahm dohmahm mohzohs ittin kà kahds, kas dšihws kappā eelifts — tik ween puffedena, kad faule karsti spihd un kad manna waiga fweedri waggōs birst un kad ne kahdas ehnas ne redsu, tad ween tā kà druzzin atspirgstohs no sawahm mohkahm.«

Un Zilla fazzija: »jelle eepreezinajees, Rain, firds mihtakajs! Raugi, tur nahk muhsu aitas ar saweem jehrineem. Baltas un flaitas kà tee padebbeschi, un preezigas ar pilnu tesmentinu tahs steidsahs un lehka us kühim, jo wakkars jaw klastu.«

Un Rains passattijahs us tahm un isfauze: »Wai mannim! Tahs irr Ahbela aitas, — tee irr Ahbela jehri, pafarkani no Ahbela affinim. Klau, kà winnu blaufchana Ahbelu schehlo, un winnu balss pehz Ahbela fauz! Uf woi tad arri warretu kaut kas tam nelaimigam pasubdinatam Rainam peederreht?«

Tad Zilla pazehle sawu balssi, gaukschi raubadama, nu waizaja: »woi tad ir es ne esmu tawa Zillina, tawa seewa, kas tewi no firds mihto?«

Bet winsch atbildeja: »Kà jelle tu warretu manni mihtohht, kas es tok pats sewi ne mihtohu? — Kahds labbums tewim warretu buht no mannis, kas es sawas deenas ar affarahm un nopuhkschanahm ween pawaddu? — un kà tu warretu mihtohht weenu zilweku, kas sawu meefigu brahli nokahwis?«

Un Zilla tam likke us flehpi sawu dehlina Ahnofu, un tas behrninsch passattijahs us tehwu un mihti pasmejhahs, tehwu pasihdams un tam tahs rohziņas pretti steepdams.

Bet Rains nomettahs pee semmes us sawu waigu un fauze: »Wai, wai mannim pasubduscham grehziineekam! Ir behrna pasmeeschana us tehwu mannim tohp par atreebeju un parahdu dšinneju! — Tas ne irr weena pasmeeschana ta dehlina Raina, — tas irr Ahbela pasmeeschana. Jo tā kà Ahnoks, tā arridsan Ahbels us mannim passattijahs mihtligi, un pasmejhahs un sawas rohkas mannim pretti steepe, kad es jaw sawu rohku pazehlu winnu nomaitatā.«

La Rains waideja un atspeede fawu peeri pee semmes un gauschi raudaja. Bet Zilla trihzeja un drebbeja no leelahm behdahm, un winnas affaras birre semmê.

Uf kristigs lassitajs, woi tu gan gribbetu Raina weetâ buht? — Woi tu gribbetu, tã kã wiasch, fawas deenas pawaddiht ar affarahm un nopuhfchanahm? — Luht, tas tad irr tas auglis no grehkeem. »Ikweens tohp kahrđinahts, kad tas no fawas paschas eegribbeschanas tohp skubbinahťs un labbinahťs. Pehz to, kad ta eekahroschana irr eeneh-musees, tad ta dsemde to grehku, un kad tas grehks padarrihts, tad tas dsemde to nahwi.« Echo wahedu mehš redsam pee Raina it skaidri peepilditu. Wiasch tikke kahrđinahts, kad tas Kungs Ahbela uppuri usluhkoja un winna uppuri ne usluhkoja. Bet kad wiasch ne pratte tai kahrđinafchanai pretti stahweht, — un kad wiasch ne nehme pee sirds tohs wahredus, ko tas Kungs, par beedinafchanu no grehkeem, us to bij fazzijis: »Kam tu ap-skaites, un kadeht taws waigs nikni raugahs? Meggi tas irr tã: ja tu pareisi darrisi, tad buhs peedohfchanas, bet ja tu ne pareisi darrisi, tad gull tee grehki preeksch durwim un winnu eekahroschana lauschahs us tew, bet tu walđi pahr teem,« — — luht, tad teem grehkeem tikke waktas pahr winnu, un wiasch nokahwe fawu brahli. Un kad nu tas grehks bij padarrihts, tad rahđijahs ta grehka auglis, ta nahwe, arriđsan. Jo ta winnam bija ta nahwe, ka wiasch ne kur wairs preeku ne atradde, — ne eeksch tahs swehtibas, ar ko Deews winna semmes kohpschanu swehtija, — ne eeksch ta, ka winnam fani lohpihi labbi isdewahs, — ne eeksch labbas feewas mihlestitas, — nedš arri eeksch behrna pafmeeschanas, — bet wissur fawu grehku ween peeminneja, un wissur tahdas sihmes redseja, kas winnu atgahđinaja, ka wiasch effoht flepkawa, kas pasubđinajams un fohđams. — Uf lai pafarga Deews ikweenu kristitu zilweku no ta, un kad tee grehki wil-lina, tad lai peeminn, ko Rains rahda, jo pee scha skaidri redsams, ko muhsu (Widsemmes) dseefmu grahmata mahja. (N 354 v. 3.)

Tam lahsti riht no pehrkoma, zaur ko zits grehks krittis;

Kad wehřma puhřch, dšird flepkawa, ka elřch, ko wiasch nosittis.

Kad rassa pill, redš netaisnis tahs affaras, ko ispspeedis

Wiasch irr no zitteem, plehřđams.

6.

La pafaula pa-ees un winnas kahrđiba, bet kas Deewa prahťu darra, tas paliks muhschigi.

Meld. Lai wissi Deewu teiz it.

1. Schi pafaul' gallã ees Ar wisseem fa-Kur tawi behrnini Daud pilnu lihřmibu, No weem preekeem, Un katris pohřta frees, Kad Jesus apkohpti.

pinnahts ar tahs neekeem. Nahř, Deews, man palihgã, No winnas atřchirtees, Ka warru muhschibã Ar Jesu preezatees.

2. Lai pafaul's gohda deht Es grehku ne padarru, Ka pehz naw pascham schehl, Kad glahbtees wairs ne warru; Gruhts raffees elles sohđs Teem Deewa pret'neekeem; Bet muhscham debbes gohđs Buhs Jesus tizzigem.

3. Schẽ dascha gruhtiba, Schẽ daubřfahrť behđãs waidu; Schẽ dwehřles řummibã us tewi ween, Kungs! gaidu; Es gaidu muhschibu,

4. To ween es luhřsohs, Tehws, Wedd'manni winna preeã; Man scheid eeksch pafaul-es Wairs newaid itt ne neeka; Es labprahť gribbu eet Jan nahwes nalkninã: Lik dohd man mahjas-weet' Pee Jesus muhschibã.

5. Tew, Deews, es pawehřtohs Ar dwehřeli un meefu, Kad nahwẽ aismeeğohs, Tad dohd'man behrna-teefu; Kungs! Kungs! apschelotees: Lauj debbes-walki man Ar Jesu beedrotees, Tad buhs man Deews un gan. 29.